

50 éves a Haditechnika

A Haditechnika a Honvédelmi Minisztérium műszaki-tudományos és ismeretterjesztő folyóirata, mely a múlt, a jelen, és a jövő fegyvereit mutatja be. A folyóirat rovatai elsősorban a hazai és nemzetközi haditechnikai fejlesztésekkel, az űrtechnikával, a hadtörténelem haditechnikai kérdéseivel, valamint haditechnika-történeti tárgyú írásokat adnak közre, illetve ilyen témájú könyvek kerülnek ismertetésre hasábjain.

Fél évszázad nagy idő. Nemcsak az ember, hanem egy lap életében is. Úgy érezzük, itt az ideje a számvetésnek, a visszatekintésnek. A Haditechnikai Intézethez, illetve annak megszűnte után jogutódaihoz kötődő tudományos folyóiratnak és előzményeinek a története ugyanis nem 50, hanem több mint 90 évre nyúlik vissza.

A katonai-műszaki tudományos tájékoztatásra való törekvés végigkísérte a Haditechnikai Intézet történetét. A Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium már 1923-tól adott ki lapot a szakma és az érdeklődők tájékoztatására a katonai műszaki tudományok hazai és külföldi eredményeiről. A *Műszaki Katonai Közlöny* szerkesztősége a Magyar Királyi Honvéd Haditechnikai Intézet részeként működött. A Haditechnikai Intézet kiadványának beindítását is a Monarchia korabeli tapasztalatok motiválták.

1924 októberében jelent meg először a *Tájékoztató Kivonatok*, mely a külföldi katonai és gazdasági folyóiratokból közölt szemelvényeket. A havonta megjelenő kiadvány rendkívül sikeresnek bizonyult, és a harmadik számtól már a nagyközönség számára is megrendelhetővé tették. Az újság első részében tudományos igényű cikkeket adott közre, majd országokénti csoportosítással közölt haditechnikai, hadiipari elemző írásokat, végül vegyes témájú cikkek kivonatai következtek. Ez a kiadvány 1927-re fokozatosan elhalt.

A Haditechnikai Intézet 1930-as hivatalos megalapítása után rendelték el a *Magyar Katonai Szemle* című szakfolyóirat kiadását, amely a tisztikar állandó tájékoztatására és bizonyos továbbképzésére szolgált. Ebben összevonták a korábbi kis katonai lapok szerkesztőségeit és kivitték a Haditechnikai Intézet épületéből a Budapest, VIII. ker. József utca 26–28. szám alá. A felelős szerkesztő és felelős kiadó egy személyben vitéz *Berkó István* szolgálaton kívüli ezredes volt. A lap végig a Magyar királyi Honvédelmi Minisztérium kiadványa volt, 1931 januárjától 1944 októberéig jelent meg. Cikkeinek szerzői, lektorai jelentős részben a Magyar Királyi Honvéd Haditechnikai Intézet tisztjei közül kerültek ki, akik munkájuk során az Intézet könyvtárára támaszkodtak.

A második világháború után 1956. május 16-áig kellett várni az új lap – a *Haditechnikai Szemle* – beindítására. Az A4-es formátumú, kéthavonta megjelenő lap első felelős szerkesztője *Nagy István György* okl. gépészmérnök lett, aki akkor a Haditechnikai Intézet tudományos osztályának osztályvezetője volt. A példányszámot 1000 darabban, a terjedelmet 4–5 ívben határozták meg. Az első lapszámot 1600 példányban állították elő, el is fogyott. A második szám 1956-ban már a nyomdában volt, amikor az októberi harcok alatt a Zrínyi Nyomda leállt és így már nem jelenhetett meg. 1958-ban még kiadtak két számot, de utána papírhány miatt többre már nem volt lehetőség. Az indoklás formális volt, hivatalosan a lap az akkori honvédelmi miniszter takarékosági intézkedéseinek áldozata lett. Valójában azonban a szerkesztőséget működtető Haditechnikai Intézet, ha kis mértékben

is, de együttműködött a forradalmárokkal és ez elegendő volt a sokéves „kegyvesztettséghez”, így a HTI nem jelentetthetett meg saját szerkesztésű kiadványt.

A Haditechnikai Szemle folyóirat 1967-től jelenik meg folyamatosan. A lap régi-új felelős szerkesztője ismét Nagy István György lett. 1974-től beosztását *Szentesi György* mk. alezredes vette át, aki stabilizálta, szervezettette a szerkesztőség munkáját. Magasabb beosztásba kerülése után a posztot *Amaczi Viktor* mk. alezredes vette át,

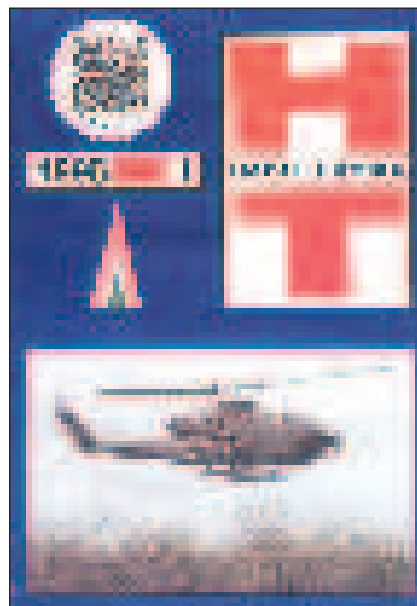
aki napjainkban is erőfeszítéseket tesz a magyar katonai műszaki szaknyelv ápolásáért.

A lap 1974-ig jelent meg *Haditechnikai Szemle* címen, majd elnevezése *Haditechnikára* változott. 1995-től 2001-ig *Szabó Miklós* mk. alezredes lett a felelős szerkesztő, aki éveken keresztül munkálkodott a lap terjedelmének, példányszámának emeléséért. Az Intézet és a lap munkatársai részt vettek a Honvédelmi Minisztérium (Zrínyi Kiadó) könyvkiadói tevékenységében is. Számos olyan, fiataloknak, érdeklődőknek szóló kiadványt készítettek, mely generációkon keresztül meghatározta a nagyközönség által hozzáférhető haditechnikai információkat. Fiatalok szárait e kiadványok indították el a ka-

tonai pályán. Az 1970-es és 80-as években a lap munkatársai igen sok cikket adtak az akkori katonai és tudományos lapoknak. (Néphadsereg, Igaz szó, Pont, Magyar Honvéd, Honvédségi Szemle, Honvédelem, Repülés, MHSZ Élet, Élet és Tudomány, Technika, Természet Világa, Műszaki Élet, Polgári Védelem, Impulzus, Új Univerzum stb.) 1980 után a folyóirat fokozódó mértékben közölte a tudományos fokozatot szerző tisztek cikkeiket, mivel nem volt más fórum ezek publikálására. Ebben az időben a folyóirat legnagyobb erőssége a remek szerzőgárdája lett.

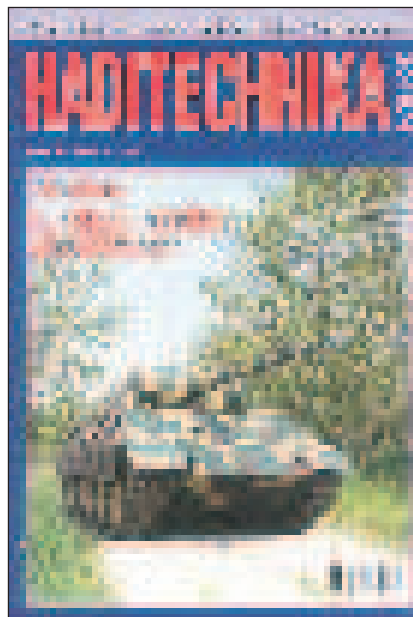
A felelős szerkesztők segítségével „emberemlékezet óta” *Sárhidai Gyula* okl. mérnök tanácsos szerkesztő úr, Hevesi

Endre-életműdíjas tudományos újságíró. 1974 óta fiatalok generációi nőttek fel és kedvelték meg a haditechnikát, választották a katonai pályát, a haza védelmét hivatásul. Sárhidai Gyula ma is aktív tagja a szerkesztőségnek, hasznos tanácsaival élte az igényes munkát. Beosztásba helyezése első napjától, immáron 16 éve támogatja a jelenlegi felelős szerkesztő, *Hajdú Ferenc* mérnök alezredek munkáját.

A folyóirat szerkesztősége alakulása óta részt vesz a tudományos újságírók szakmai közösségének munkájában és a katonai műszaki tudományok területén képviseli a Tudományos Újságírók Klubja által őrzött szakmai értékeket.

A Haditechnika szerkesztősége ajándékként készíti és éli meg a folyóirat 50. évfolyamát és ünnepli a haditech-

nika tudományterületet megjelenítő szakmai-tudományos közösséget, amely mögött a haderő, a hadiipar és a katonai-műszaki tudomány képviselői és a lelkes érdeklődők állnak. Több mint 50 éve már, hogy ez a közösség fenntartja a Haditechnika folyóiratot, mely összeköt, inspirál, irányít és működtet bennünket. A szerkesztőség szerencsés helyzetben van, mert folyamatosan özőnlenek be a jobbnál jobb kéziratok, gyakran professzoroktól, mérnök-konstruktőröktől, tábornoaktól, hadtörténészekről, a hadiipar szereplőitől, vagy olyan fiatal kutatóktól, akik nevét a Haditechnika hasábjain ismerheti meg a szakma. Reméljük, a szerkesztőséggel együtt ünnepel az Olvasó és a magyar tudományos közélet is.

A HADITECHNIKA SZERKESZTŐSÉGE

Fiatal kutatók cikkpályázatának eredménye

A Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi Kutatóközpontja (MTA TTK) és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT) közös ismeretterjesztő cikkpályázatot hirdetett a doktoranduszi tanulmányaikat határainkon belül, valamint külföldön jelenleg folytató, vagy tudományos fokozattal már rendelkező fiatal, 35 évesnél nem idősebb kutatóknak. A pályázat célja az volt, hogy a pályázók saját, az élő és élettelen természettudományok területén, illetve határterületein végzett kutatásaikat, valamint azok tudományos hátterét és összefüggéseit közírték módon közkinccsé tegyék.

A pályázatot a kiírók által felkért zsűri bírálta el: *Csépe Valéria* elnök, *Beke-Somfai Tamás*, *Both Előd*, *Monostory Katalin*.

Eredmények

Élet és Tudomány kategória:

- I. díj: **Parrag Viktória**: Játék a hiperkockával – a hiperspektrális képalkotás alkalmazási lehetőségei
- II. díj: **Fésüs Viktória – Gángó Ambrus**: Személyre szabott kezelés az onkohematológiában; avagy nem mindegy, kinek, s nem mindegy, mit
- III. díjat a zsűri nem osztott ki.

Elismerő oklevelet kapott:

- Egri Ádám**: A világ ugróvillás szemmel
Kovács Csilla: Ragadozó gombák a szőlő fás betegségei ellen: lehetőség a vegyszermentes növényvédelemhez
Tóth Tamás: Gombákkal a növények ellen? – Mikroszkopikus gombák „hadrendbe állítása” a gyomnövények elleni biológiai védekezésben

Természet Világa kategória:

- I. díj: **Valkó Orsolya**: Egy égető kérdés: a tüzek hatása a gyepek élővilágára
- II. díj: **Barta-Rajnai Eszter**: Torrefaction – A kávébab pörkölésétől a növényi biomassza hőkezeléséig
- III. díj: **Kapui Zsuzsanna**: Víz vagy szél? Üledékek eredetének vizsgálata a Marson és a Földön

Elismerő oklevelet kapott:

- Szanyi Szabolcs**: Innováció a növényvédelmi prognosztikában, avagy mire jó a táplálkozási attraktáns?
Vásárhelyi Zsóka: A munkamegosztás ezer arca és egy modellje

A nyilvános, a díjazottak kutatásait is bemutató *díj-átadó ünnepségre 2016. november 15-én 14 órakor* kerül sor az MTA TTK Nagytermében (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 2.).

Minden Pályázónak köszönjük, hogy kéziratukkal megtisztelték pályázatunkat.

A Szerkesztőség